

ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA

OBČINE

Po koncu proračunskega leta, ki je enako koledarskemu letu, morajo tudi občine pripraviti zaključne račune svojih proračunov in pri tem upoštevati strukturo, vsebino in postopke njihove priprave v skladu s predpisi s področja javnih financ. Zaključni račun predstavlja prikaz predvidenih in realiziranih prihodkov in drugih prejemkov ter odhodkov in drugih izdatkov proračuna v proračunskem letu, za katerega je bil sprejet proračun. V zaključnem računu občinskega proračuna so tako prikazane tudi vse spremembe sprejetega proračuna, uveljavljene med izvrševanjem proračuna, ki na podlagi veljavnih predpisov s področja javnih financ vplivajo na dejansko realizacijo proračuna. V skladu s predpisi s področja javnega računovodstva je potrebno pripraviti tudi letna poročila.

V priročniku za pripravo zaključnega računa občinskega proračuna so predstavljene pravne podlage za pripravo zaključnega računa občinskega proračuna, struktura in vsebina, postopek priprave in sprejem zaključnega računa občinskega proračuna ter poročanje o sprejetem zaključnem računu občinskega proračuna. Predstavljena je tudi priprava letnih poročil za proračun, neposredne uporabnike občinskega proračuna, ki so pravne osebe, in posredne uporabnike občinskega proračuna.

Področje javnih financ, računovodstva in nadzora državnih pomoči urejajo številni predpisi. Ti predpisi se uporabljajo tako pri pripravi zaključnega računa državnega proračuna kot tudi pri pripravi zaključnih računov občinskih proračunov. Njihov celovit pregled je predstavljen na spletni strani Ministrstva za finance: http://www.mf.gov.si/slov/zakon/zakon_in_podzakon.htm.

SESTAVNI DELI LETNEGA POROČILA OBČINE VIDEM

Neposredni uporabniki morajo pripraviti letno poročilo, ki je sestavljeno iz

1. Poslovnega poročila
2. Računovodskega poročila
3. Zaključnega računa finančnega načrta
4. Letno poročilo enotnega zakladniškega računa

POSLOVNO POROČILO

V poslovno poročilo spadajo informacije, ki jih pripravi poslovodstvo o poslovanju uporabnika enotnega kontnega načrta. Poslovno poročilo vsebuje obvezna in prostovoljna razkritja, ki pošteno prikazujejo poslovanje in položaj družbe:

- a) pomembne poslovne dogodke po koncu poslovnega leta;
- b) pričakovani razvoj družbe,
- c) dejavnosti družbe na področju raziskav in razvoja,
- č) podružnice družbe.

Seveda drugi uporabnik ne more poročati o vseh teh točkah enako kot gospodarska družba, lahko pa so točke opomnik, kaj naj poročilo vsebuje. Poslovno poročilo je mogoče oblikovati po tehle področjih;

- a) doseganje ciljev drugega uporabnika kot celote z različnih vidikov;
- b) doseganje ciljev posameznih delov, kot so dejavnosti, programi, organizacijske enote, področja, mesta odgovornosti;
- c) doseganje učinkovitosti pri izvajanju nalog v razmerju do kupcev, uporabnikov proizvodov in storitev, zaposlenih, lastnikov in drugih interesnih skupin.

Ministrstvo za finance je za pripravo zaključnega računa za leto 2009 prvič izdalo proračunski priročnik v katerem navaja, da je sestavni del poslovnega poročila tudi poročilo o doseženih ciljih in rezultatih posrednih uporabnikov. Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih posrednega uporabnika vsebuje;

- a) zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
- b) dolgoročne cilje posrednega uporabnika, ki izhajajo iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika;
- c) letne cilje posrednega uporabnika, postavljene v obrazložitvi predloga finančnega načrta posrednega uporabnika;
- d) oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje) iz obrazložitve finančnega načrta posrednega uporabnika ali programa dela;
- e) nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
- f) oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
- g) oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na predpisane standarde in merila kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo ali župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
- h) oceno notranjega nadzora javnih financ;

- i) pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi;
- j) Oceno učinkov poslovanja na druga področja;
- k) Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih;

Pri pripravi poročila o doseženih ciljih in rezultatih morajo posredni uporabniki izhajati iz obrazložitve svojega finančnega načrta oziroma programa dela za preteklo leto.

Zaradi preglednosti poslovnega poročila je smiselno najprej predstaviti skupne dosežke posameznih dejavnosti, nato pa jih v poročilu o doseženih ciljih in rezultatih analitično obrazložiti in podati zahtevane ocene.

Poslovno poročilo vsebuje tudi poročilo o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih uporabnikov in Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ.

Od leta 2007 je Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ obvezna priloga Letnega poročila. Vlada je v juniju 2005 sprejela Strategijo razvoja notranjega nadzora javnih financ za obdobje od 2005 do 2008, ter na njeni podlagi izdelala Metodologijo za pripravo izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ. Uporaba metodologije za pripravo izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ je bila za leto 2005 in 2006 priporočljiva, od leta 2007 pa je obvezna.

Oceno notranjega nadzora javnih financ predloži predstojnik proračunskega uporabnika na obrazcu »Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ« Podlaga za izjavo so poročila notranjega revizorja in zunanjega revizorja, če se nanašajo tudi na notranji nadzor. Za vsa druga področja je podlaga za izjavo samoocenitveni vprašalnik.

RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo drugega uporabnika obsega;

- a) bilanco stanja s prilogama o
 - stanju in gibanju neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter
 - stanju in gibanju kapitalskih naložb in posojil
- b) izkaze
 - prihodkov in odhodkov drugih uporabnikov,
 - računa finančnih terjatev in naložb,
 - računa financiranja,
 - prihodkov in odhodkov režijskih obratov ter
- c) pojasnila k računovodskim izkazom

ZAKLJUČNI RAČUN

Zaključni račun občinskega proračuna sestavljajo:

1. Splošni del, ki obsega izkaze
 - a) bilanca prihodkov in odhodkov,
 - b) račun finančnih terjatev in naložb,
 - c) račun financiranja:

2. Posebni del, ki ga sestavljajo uresničeni finančni načrti neposrednih uporabnikov, upošteva institucionalno klasifikacijo proračuna;
 - a) sprejeti proračun preteklega leta,
 - b) veljavni proračun (sprejeti proračun s spremembami) preteklega leta,
 - c) uresničeni proračun preteklega leta,
 - č) indeks med uresničenim in sprejetim proračunom,
 - d) indeks med uresničenim in veljavnim proračunom, ter

3. Obrazložitve
 - a) splošnega dela zaključnega računa,
 - b) posebnega dela zaključnega računa,
 - c) izvajanja načrta razvojnih programov,
 - č) podatkov iz bilance stanja in odmikov
 - d) upravljanje likvidnosti sistema EZR

LETNO POROČILO ENOTNEGA ZAKLADNIŠKEGA RAČUNA

Pravne podlage za pripravo letnega poročila enotnega zakladniškega računa so:

- Zakon o javnih financah;
- Pravilnik o vodenju računovodskih evidenc upravljanja denarnih sredstev sistema EZR;
- Navodilo za označevanje vrst poslov in posameznih dogodkov upravljanja denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa občine;
- Pravilnik o načinu ter rokih izdelave obračuna, poročanja in razporejanja presežka upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi na računih, vključenih v sistem EZR.

Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR in način vodenja poslovnih knjig, ter izdelava popolnoma ločenega letnega poročila od občine Videm je uvedeno s poslovnim letom 2008. Podrobna navodila, na podlagi katerih je AJ PES izvedel vpis EZR v Poslovni register Slovenije, so bila dana v mesecu juniju. Letno poročilo za EZR pa se izvede za celotno poslovno leto od 1.1.-31.12.2008.

Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR je nalaganje denarnih sredstev EZR v in zunaj sistema EZR, sprejemanje vlog v sistemu EZR in zadolževanje zunaj sistema EZR, na način kot ga prepiše minister, pristojen za finance. Trenutno je EZRO dovoljeno le nalaganje denarnih sredstev ERZO zunaj sistema EZRO v obliki nočnih deopozitov.

PRAVNE PODLAGE ZA PRIPRAVO LETNEGA POROČILA IN ZAKLJUČNEGA RAČUNA

- 89., 97. in 99. člen zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56-2759/02, 110/02-5389 127/06, 14/07, 109/08 in 49/09 ; odslej zakon o javnih financah),
- 6. do 12. člena, 16. do 20. člena ter 26. in 27. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 143/03, 126/04, 120/07 in 124/08; odslej navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih),
- 20. do 29. in 51. člen zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99 in 30/02; odslej zakon o računovodstvu)
- 2. in 16. do 18. člen navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06 in 8/07; odslej navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologija za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih)
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 119/09) v nadaljevanju Pravilnik o EKN,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06-ZUE, 138/06, 120/07 in 112/09),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 117/02 in 134/03),
- Pravilnik o načinu ter rokih izdelave obračuna, poročanja in razporejanja presežka upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi na računih, vključenih v sistem enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 41/07 in 81/09),
- Pravilnik o vodenju računovodskih evidenc upravljanja denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega račun (Uradni list RS, št. 120/07 in 104/09),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 114/06, 138/06, 120/07 in 48/09),
- Metodološko navodilo za predložitev letnih poročil pravnih oseb javnega prava (odslej navodilo), ki določa način pošiljanja letnega poročila Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) (Uradni list RS, št. 14/09) ter
- za vsa ostala področja, ki niso opisana v navedenih zakonih pa občina dela po načelih slovenskih računovodskih standardih - SRS. Za občino je pomemben predvsem SRS št. 36 – Računovodske rešitve v nepridobitnih organizacijah – pravnih osebah zasebnega prava.

Ob prebiranju naštetih določb pa moramo biti pozorni, da tako zakon o javnih financah kot tudi podzakonski predpisi, izdani na podlagi pooblastil v njem, ločijo pravne osebe oziroma zavezance za vodenje poslovnih knjig in sestavljanju letnih poročil, ki se po zakonu o računovodstvu uvrščajo med pravne osebe javnega prava, na neposredne in posredne uporabnike proračuna. Ta delitev pa ne ustreza oziroma ni enaka delitvi na določene in druge uporabnike enotnega kontnega načrta, kot jo določa v prvem oziroma tretjem odstavku 16. člena pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov enotnega kontnega načrta (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07 in 112/09).

POSTOPEK PRIPRAVE

V skladu z 98. členom ZJF vsak neposredni uporabnik občinskega proračuna pripravi zaključni račun svojega finančnega načrta za preteklo leto in ga do 28. februarja tekočega leta predloži županu.

Na podlagi zaključnih računov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov občinskega proračuna župan pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna in ga predloži občinskemu svetu v sprejem.

SPREJEM IN OBJAVA

Zaključni račun občinskega proračuna in letno poročilo sprejema občinski svet po postopku, določenem v občinskem statutu. Zaključni račun se ne sprejema z odlokom, temveč se sprejme kot samostojen dokument.

Zaključni račun občinskega proračuna se objavi v uradnem glasilu občine.

POROČANJE O ZAKLJUČNEM RAČUNU OBČINSKEGA PRORAČUNA

Predlog zaključnega računa občinskega proračuna župan do 31. marca tekočega leta predloži Ministrstvu za finance, hkrati pa tudi občinskemu svetu v sprejem.

Po sprejemu zaključnega računa občinskega proračuna na občinskem svetu župan o sprejetem zaključnem računu obvesti Ministrstvo za finance, sprejetega zaključnega računa pa ne pošilja ponovno.